

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resenco — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI,
ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši
in najbolj
pričljučen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 50

CHICAGO, ILL., SREDA, ILL., 14. MARCA — WEDNESDAY, MARCH 14, 1934

LETNIK (VOL.) XLIII

Zbornica glasovala za bonus - Anglija se čuti ogroženo

Z NAD DVE TRETIJINSKO VEČINO GLASOV ODOBRILOA POSLANSKA ZBORNICA PREDLOG, DA SE VOJNIM VETERANOM IZPLAČA CELOTNI BONUS.— VIHARA DEBATA SE PRIČAKUJE V KONGRESU GLEDE CARINSKEGA VPRAŠANJA.

Washington, D. C. — Staro vprašanje glede izplačila bonusa veteranom iz zadnje svetovne vojne, je zadnje čase akutno zopet stopilo v ospredje. — Predsednik Roosevelt je ponovno in ponovno povdarił, da bo odklonil svoj podpis za vsak morebitni tozadevni predlog, ki bi ga utegnil kongres odobriti v prilog veteranom, in bo s tem preprečil njega uveljavljenje. Kljub predsednikovi jasni besedi pa je v pondeljek prišel v poslanski zbornici na glasovanje predlog, da se veteranom takoj izplača njih bonus, ki znaša skupno dve miljadi in dva milijona dollarjev. Izid glasovanja je bil 313 glasov za predlog in proti njemu 104 glasovi. Število glasov je torej dovolj visoko, da se morebitni predsedniški veto lahko pobiže; za to je treba namreč dve tretjini glasov.

Edino vladno upanje leži zdaj na senatu, da bo ta namreč predlog zavrnit, s čimer bi bil predsedniku prihranjen spor, ki bi ga moral s kongresom začeti. Enako je tudi v letu 1932 pod Hooverjevo administracijo senat rešil situacijo; poslanska zbornica je tedaj odobrila predlog, da se bonus izplača, toda senat ga je zavrnil. Tedaj je zbornica ravnala pod pritiskom armade veteranov, ki se je zbrala v Washingtonu. Točasne te nevarnosti ni bilo, bil pa je zdaj drug povod: Blizajo se namreč volitve in poslanci vedo, da je organizacija veteranov močna, ter se jim torej hočejo prikupiti, da bi ponovno prišli na poslanski sedež.

Med tem pa se bliža predsednikova nova borba v kongresu, ko mu bo namreč predložil svojo zahtevo glede ureditve carin in trgovskega pogajanja s tujezmstvom. Predsednik želi, da se mu da popolna in neovirana oblast v tem oziru. Debata bo bržkone vroča, vendar pa se pričakuje s popolno sigurnostjo, da bo zmaga na strani predsednika, zlasti še, ker ne bo dosti razlike, ali kongres odobri predsednikovo zahtevo, ali ne. To moč ima namreč predsednik že itak, in sicer po neki točki zakona za narodno obnovovo, ki je bil sprejet zadnje letje. Želi pa, da mu kongres potrdi to oblast kljub temu v posebnem zakonu.

FACTOR PONOVNO NASTOPI KOT PRIČA

Chicago, Ill. — John Factor, bogati špekulator, ki se bo sam moral v kratkem zagovarjati pred angleškimi sodišči, katerim ga bo oddala Amerika zaradi milijonskih sleparij, ki jih je svoječasno uganjal v Angliji, se bo pred odhodom maščeval nad svojimi mučitelji, ki so ga preteklo leto ugrabilo. S svojim pričevanjem je pripravil, da je bil kaznovan gangster Touhy in njegovi prisasti, v pondeljek pa je nastopil proti še enemu članu te tolpe, B. Banghartu.

PROTESTNA STAVKA PET MINUT

New York, N. Y. — Vse tukajšnje trgovine na drobno so v pondeljek popoldne stopile v stavko za pet minut. Pričela se je stavka ob 2. uri in je bila namenjena v protest proti nameravani vpeljavi prodajne davka. Tozadeva javna zslievanja so se namreč pričela v Albany ob 2. uri popoldne.

B. Banghartu.

STRAH PRED NEMČIJO

Anglija utegne skleniti s Francijo vojaško pogodbo, da ji bo pomagala v slučaju vojne.

London, Anglija. — Ko je Nemčija pred nedavnim izrazila svojo zahtevo, da sme njeni zračni armada šteti do 1000 vojnih aeroplakov, je angleškim državnikom dala ta zadeva precej misli. Vedno bolj jasno se namreč kaže, da se bo bodoča vojna vršila v prvi vrsti v zraku, in Anglija ni dovolj pripravljena za to. Prej nekdaj se je Anglija čutila dokaj varno pred napadom z evropske celine, kajti od nje jo loči angleški kanal. Zdaj se lahko zaveda, da ta kanal ne pomeni za morebitni napad iz zraka večje ovire kakor kaka reka.

Da bo pod sedanjimi okoliščinami Nemčija vztrajala na svoji zahtevi, je skoraj gštova stvar. To pa pomeni, da se bo morala tudi Anglija znatno bolj oborožiti v zraku, ačko bo hotela, da bo lahko odbijala morebitne nemške napade. — Druge države, predvsem Francija, enako. Edino upanje, da se prepreči to vesplošno obroževanje, bi bilo v tem, da se pridobe druge države, da zmanjšajo svoje zračne sile in s tem vzamejo Nemčiji podlogo za njeni zahtevi.

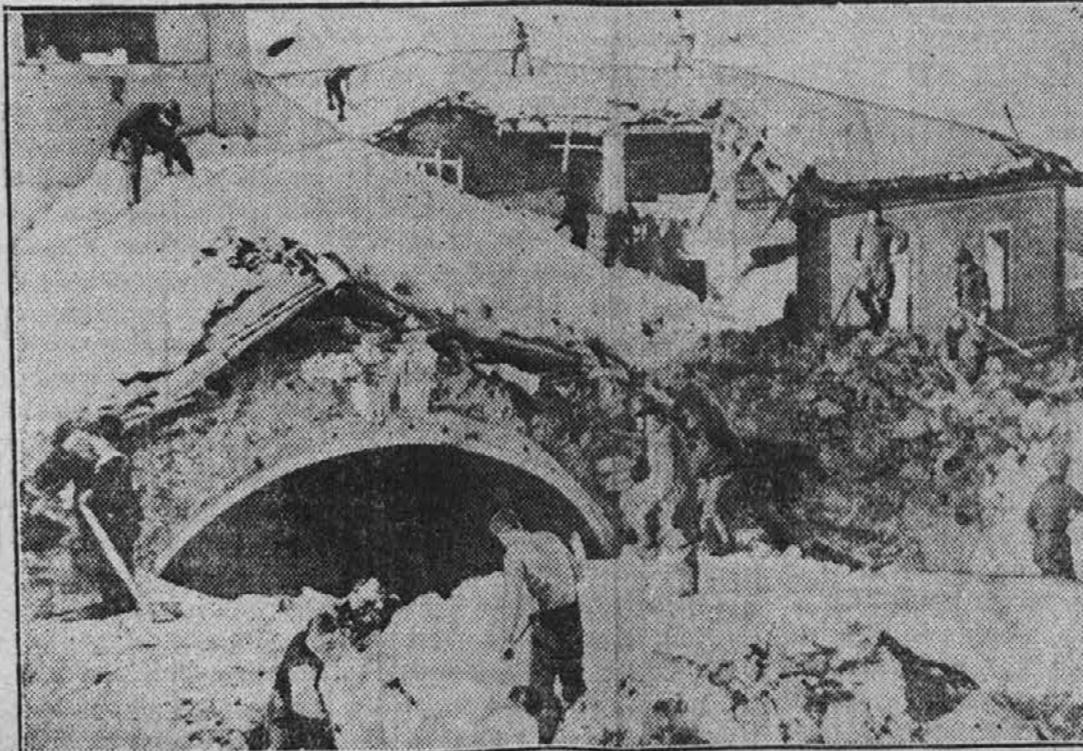
Vprašanje je, ali bo Francija pristala k temu. Brez dvoma bo pri tem predvsem zahtevala, da se garancije od drugih držav, da jih bodo pomagale, a oči bila napadenia na Nemčijo. Te zahteve po garancijah jih izrekla še pri vseh razgovorih o razorožitvi. In točasne se zdijo, da bo Anglija pripravljena jati te garancije, kajti postal je strah pred nemško agresivnostjo. To bi pa ne pomagalo nič drugega, kakor da se med Anglijo in Francijo sklene navadna vojna pogodba, da si boste državi v slučaju vojne pomagale druga drugi.

Ta pot je skoraj še edina, ki se jo najde točasno, da se odstrani napetost v Evropi. Ako bo Nemčija videla, da ima tako dve državi proti sebi, ačko napade eno, si bo prej dobre premislila, predno napad izvede. Domneva se, da bi se bila tudi svetovna vojna preprečila, ačko bi se bila Anglija takoj od začetka izrazilila, da bo pomagala Franciji.

PROTESTNA STAVKA PET MINUT

New York, N. Y. — Vse tukajšnje trgovine na drobno so v pondeljek popoldne stopile v stavko za pet minut. Pričela se je stavka ob 2. uri in je bila namenjena v protest proti nameravani vpeljavi prodajne davka. Tozadeva javna zslievanja so se namreč pričela v Albany ob 2. uri popoldne.

22 JIH NAŠLO SMRT V PLAZOVIH

Vojna je bilo poslano na lice mesta, da je odkopalo snežene plazove, ki so nedavno povzročili katastrofo v Apeninih v Italiji blizu mesta Bolognona. Plazovi so porušili hiše in 22 sebi je v njih izgubilo življenje.

PRIPRAVE ZA INSULLA

Aretiran bo, kakor hitro stopi na ameriška tla.

—

Washington, D. C. — Samuel Insull se bo udal. Tako se je pretekel nedeljo poročalo iz Grčije, kjer točasno še živi ta bivši ameriški magnat. Grčija mu je na jasen način povedala, da se mora izseliti v najkrajšem času. Insull je skušal po vseh mogočih državah, da bi ga kje sprejeli in mu dali zaščite pred ameriškimi oblastmi, a nobena država ga ne mara. Samuel se je zato odločil, ker mu drugega ne preostaja, da se bo vrnil v Ameriko in se predal oblastem; in te že ukrepa potrebno, da ga aretirajo, kakor hitro stopi na ameriška tla.

NUNA POVZDIGNJENA ZA SVETNICO

Vatikan. — Ob udeležbi ognomih množic romarjev raznih narodov so se v nedeljo vrstile v cerkvi sv. Petra ceremonije, pri katerih je bila imenovana svetnicam blažena Luisa de Marillac, ustanoviteljica reda Hčer milosrđa. Ceremonijam je predsedoval papež Pij sv. Omenjena svetnica je umrla 1660 in njen red šteje danes okrog 40,000 nun širok celega sveta.

—

PRIRASTEK PREBIVALSTVA SE ZNIŽUJE

New York, N. Y. — Ako se bo padec porasta ameriškega prebivalstva nadaljeval v takem razmerju, kakor se je zadnjih deset let, potem bo okrog leta 1940 število prebivalstva sploh prenehalo rasti in tedaj bo imela Amerika okrog 130 milijonov obeh. Neki statistični urad ugotavlja, da se je leta 1933 dvignilo število ameriškega prebivalstva za nekaj manj kot 800,000, kar je eden najmanjših porastov od leta 1870 naprej. Tekom zadnjega leta se je izselilo iz Amerike 41,000 obeh, leto prej, 1932, pa 168 tisoč.

KRIŽEM SVETA OBRAVNA DILLINGERJA

Toda Dilinger sam se ji je pravčasno umaknil.

—

Crown Point, Ind. — Pondeljek, 12. marca, je bil dolochen, da se prične proti Dilingerju porotna obravnavna pred tukajšnjim sodiščem. Obravnavu pa se govorja, da bodo radijalni elementi ponovno zbrali svoje sile in pričeli z novo stavko, ki bo imela že bolj sliko upora.

— Bern, Švica. — Na ljudsko glasovanje je bil dan zakonski predlog za zaščito države, ki je bil naperjen proti političnemu terorizmu in revolucionarnemu nasilju. Pri glasovanju, ki se je vršilo v nedeljo, pa se je prebivalstvo izreklo proti predlogu.

— Buenos Aires, Argentina. — Komisija Lige narodov, ki se bavi z rešitvijo spornega vprašanja glede Chaco pokrajine, je prejela od države Paraguay obvestilo, da se sprejme bolivijski predlog za mirovno pogajjanja.

MELLONOV ZAGOVOR GLEDE DAVKOV

Washington, D. C. — Bivši zakladniški tajnik pod Hooverjevo administracijo, 78letni A. W. Mellon, je v nedeljo izrazil svojo nevoljo nad generalnim pravnikom Cummingsom, ki je odredil porotno preiskavo glede Mellonovih dohodkov v zadnjih letih in glede tega, kako je plačeval dohodinske davke.

Podobno postopanje je justični departement odredil še proti številu drugih bogatih obeh, ki so na sumu, da niso plačale dohodinskih davkov v toliki višini, kakor bi bile morale. Mellon je v svoji izjavi zatrjeval, da je vsako leto pošteno plačal svoje davke in da je tekom zadnjih 20 let plačal skupnih davkov nad 20 milijonov doliarjev. Izrazil se je tudi, da je pripravljen stopiti pred tožbeno sodno obravnavo.

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu: čitate ga!

Iz Jugoslavije.

VAŽNA IZNJDJA HRASTNIŠKEGA STEKLARJA, KI JE IZNAŠEL ZANIMIV APARAT ZA MERJENJE STEKLENIC IN DRUGIH STEKLENIH POSOD. — ELEKTRIČNI TOK UBIL DELAVCA V RUDNIKU. — VESTI, NOVICE IN DRUGO.

Slovenski steklar in njegova če težganje s pravim curkom. iznajdba Nesreča je hotela, da se je s svedniki hrastnik, 18. februar. — V hrastniški steklarni uporabljo prav zanimiv aparat za merjenje steklenic in ostalih steklenih posod, so domači tako neprevidno razvili, da se je vnele žganje še v katerem je izumil steklarski način Ivan Matko. — Doslej kotel prevrnil in vse oparil, da je bilo mnogo dela z merjenjem so jih morali sosedje odpeljati v steklenic in čaš, ker je bilo treba bolnico.

meriti vsako posebej. G. Matko pa je napravil model, ki ima po iznajdbi vse vrste cilindre in bate za reguliranje vsebine. Priprava je urejena tako, da naenkrat izmeri celo vrsto steklenic in čaš.

Aparat so izdelali v mehanični delavnici steklarne, preizkusili pa so ga organi uprave za mere v Beogradu ter ugotovili njegovo popolno točnost. Aparat ima 6 votilnih cilindrov za merjenje posod od 1 litra do 2 decilitrov,

v drugi vrsti pa 12 votilnih cilindrov za merjenje posod od 1 decilitra do centilitrov. Podlaga se lahko poljubno dviguje ali znižuje zaradi različnih visokosti za merjenje prepravljenih posod. Pomen te iznajdbe je najbolj razviden iz dejstva, da je sedaj mogoče v 8 urah dvema delavčema izmeriti do 4000 raznih steklenic in čaš.

Nesreča na žagi

Pri Dravi v Melju se je ponesečil delavec Robinšek. Delal je na žagi, kjer ga je stisnil hlad.

katerega je spravil na žago, tako močno, da so ga morali spraviti v bolnico.

V Straži je gorelo

In Vavte vasi poročajo, da je v nedeljo 11. februar, gorel v Straži hlev kneza Auersperga. Zivino se je posrečilo ljudem rešiti, poslopije z veliko zalogo mrve, je pa do tal zgorelo. Kako je požar nastal ni znano, domnevajo pa le, da je bila tu vmes zlobna roka.

Škof Julij Drobobec

V Pribiju pri Jaski je v nedeljo 11. februar, umrl bivši križevski grškokatoliški škof Julij Drobobec, ki je bil rojen v Podkarpatki Rusiji, sedanji Čehoslovaki. Za grškokatoliškega škofa je bil imenovan 1. 1891.

Svoj čas se je precej udejstvoval na političnem polju. Bil je znan kot velik dobrotnik, zlasti so mu bile pri sreu sirote, za katere je 1. 1900 ustanovil v Križevcih sirotišče "Julianicum." Leta 1920 je stopil v pokoj in se preselil na Škofijsko posestvo v Pribič, kjer je umrl.

Kap

Posestnico Antonijo Majerič, pri Sv. Ani v Slov. Goricih je zadel kap. Ko se je vračala od večernice, je v bližini društvenega doma nedenadno padla na tla in umrla.

Stotaki v gno

Pri nekem posestniku v Pračah pri St. Rupertu je prenočeval v hlevu neki berač, o katerem bi clovek mislil, da nima beliča v žepu. Pa je zjutraj do vstal, nenadno pričel jamrati, da mu je ponoči zmanjkal 12 stotakov, kateri je imel zavite v staro conjo. Domači so se mu smejali, ker odokd bi berač imel toliku denarja. Ko je pa nekaj dni pozneje domači hlapec

vozil gno na njivo, je res prikazal v kmet Jevremovič kuhal žganje. Kmetku je vnele žganje z velikim ročnem kovčem. —

Nenavadna nesreča

V Bankoviču pri Kuršumiji je kmet Jevremovič kuhal žganje. Kmetku je vnele žganje z velikim ročnem kovčem. —

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelje, ponožnikov in dnevov po praznikih.

Izdaia in tisk: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Subscription:

Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti dostopani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Ni dopisa brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Težavno vprašanje

Mnogo se piše te dni o "New Dealu", o NRA in sploh o vsem prizadevanju za gospodarsko obnovbo v Združenih državah.

Vsi časopisi na široko komentirajo zadnji predsednikov govor, v katerem apelira za skrajšanje delovnika in za povišanje plač.

Treznji može vseh mogočih prepričanj in strank ne odreja predsedniku njegove dobre volje, s katero bi čimprej radi pomagal izboljšati gospodarsko stanje v deželi. Toda vsi pa tudi navajajo svoje pomiske, katerih ni malo.

Na razna očitovanju političnih nasprotnikov, ki kritizirajo predsednika zgorj iz nasprotnega političnega ozira, kateri plaskajo vsemu, kar pride iz republikanske strani, in kritizirajo vse, kar pride od strani demokratov, ni mnogo dat. Politična nasprotstva so bila in bodo, to je sigurno. Toda so druga vprašanja, ki pridejo v poštev pri borbi za gospodarsko obnovbo v deželi.

Za normalno gospodarstvo sta najvitalnejšega pomena dva faktorja, ki sta zaupanje in kredit. Po vsaki krizi je najpoglavitev, da se ustanovi med ljudstvom zaupanje in kredit. Kjer ni tega, je nemogoč pravi gospodarski promet.

Bančno krizo je sedanja administracija tako ob nastopu izbornega rešila. Bančni sistem je sedaj na dobrini podlagi, pod strogi nadzorstvom, in vlagateljem se ni batil, kakor poprej, ko se za vlagatelje živ krst ni zanimal. Tudi razne špekulacijske mahinacije so precej okrnjene in je tozadenvno stanje v splošnem boljše.

Nic kaj razveseljivega znamenja pa ni z ozirom na zaupanje med ljudstvom. N. pr. posojevanje denarja je na prav mrtvi točki. Vsak se boji posoditi denar iz vzroka, ker nima zaupanja, da bi ga dobil nazaj, ko pride potreba. Banke ne nudijo še nobenega kredita. Na najboljša posestva ni še mogoče dobiti na bankah posojila. Znamenje, da se tudi banke bojijo, da nimajo zaupanja v obstoječe razmere. Ako bi denarni zavodi imeli zaupanje v obstoječe razmere in bi videli boljšo gospodarsko bodočnost, bi prav gotovo radi nudili ljudem kredite. Saj se jim vendar gre za čim višje obresti. In posojila na posestva so, ki nosijo boljše obreste, kakor pa razne vladne obveznice. Posojila na privatna posestva nosijo najmanj 6 odstotkov, dačim nosijo razne obveznice povprečno v teh časih komaj 3½ do 4%. Vse to kaže, da banke in denarni zavodi še daleč nimajo zaupanja v ljudi, ne v boljšo bodočnost. In zakaj ne?

Glavni vzrok bo gotovo ta, da hočejo igrati varno, zato držijo v roki zanesljivo karto. Fakt je, da danes nihče ne ve, kako se bo v resnicu obnesel "New Deal". Ni izmišljotina, da so vse korporacije tekem zadnjih treh let večinoma delale zgušno. Mnogo jih je šlo vsled tega po gobe — propadli so. Kriza jih je pogolnila. Katere se še gibljejo, so večinoma v finančni stiski. Že več let ne zmorcejo, da bi krili tekoče stroške in obveznosti, ne zmorcejo, da bi plačevali obreste od svojih zadolžnic, bondov. Če so ostale še v businessu, danes le životarijo. Tiste korporacije, ki bi tekem vse te krize ne čutile nobene zgube, so bele vrane. Večina podjetij pa rabi za obnovo obrata kreditov. Teh pa ni, ker jih bankirji ne dovolijo. In tako stoji vse industrijsko življenje na nekaki mrtvi točki. Gre pač

kakor gre, toda dobro ne gre. To vidi lahko vsak.

In v tem tiči težavnost vprašanja, kako priti v takih razmerah do gospodarske obnove. Kako naj skrahirana industrija pospeši obrat, zaposli več ljudi, če ni kreditov? To-le vprašanje bo mnogim še zelo belilo glave.

Vladne reliefne ustanove so tekmo zime zaposlike okrog pet milijonov ljudi. Do sredi aprila jih bodo odpustile, mnoge so že zdaj. Vlada pričakuje, da bo konsumirala — použila, brez posebine, katerih število sega okrog 10 milijonov, industrija. Toda kdo, ko je večina vsa industrija kakor krepajoča mrha, ki še tega ne more vleči, v kar je vprežena sedaj?

"New Deal" pa je in ostane vsekakor izborna zamisel, namreč, kako obnoviti gospodarstvo v deželi. Le zdi se, da je malo pozen. Gospodarstvo je preveč zavojeno in ga ne bo mogoče potegniti iz blata kar naenkrat. Poskusiti bo treba še veliko načinov.

KAJ JE NOVEGA V OGLESBY

Oglesby, Ill.

Kaj hitro je minil letošnji predpust in z njim upamo, da tudi mrzla zima. Dnevi so že daljši, solnce sije topleje in kakor vse kaže, bomo spet kmalu nabirali regrat in pričeli gredet štihati. Vse je bolj veselo in ptičke bodo kmalu začele peti.

Dne 21. marca bomo imeli prvi spomladanski dan. — V tem času se spominjam na maršikaj, zlasti na one srečne dni, ko smo v starem kraju nabirali na prvi spomladanski dan razne eveltice, kakor vijolice, trebentice, podlesek, nebeske ključke itd. Tukaj pa v tem času ni drugega, kakor kakšen regrat. — Kako lepa je pomlad zelenja, vse zeleno, vse v cvetu, vse se prebuja k novemu življenju po dolgem zimskem spanju. Velika je moč narave in močna so njena dela. —

Kljub veseli pomladni pa so zlasti na one, ki spijo na božji njivi, katerih tudi moč narave ne more obudit. Cvetke še vedno življenje na njih grobeh, a draga mama in oče in drugi, ki so morali takoj zgodaj od nas, ker vas je končala kruta vojna, jih več ne boste videli, kakor ne boste videli nas in mi ne vas. — Žalostne so take misli, a tolaži nas zavest, da smo tudi mi enaki poti za vami, eni po prej, drugi pozneje.

Ravno ko to pišem, pride k meni sosed Anton Gardin z Oglesby, s prve ceste in mi jaka pove, da je vedno izgubil nad vse ljubljenega očeta Andrej Gardina v starem kraju. Umrl je namreč dne 2. februarja. — Doma je bil iz Loga pod Svetimgoro pri Litiji in zapušča pet sinov in pet hčera, od katerih so trije sinovi v starem kraju, eden v Franciji in eden v Ameriki. Dalje zapušča pokojni tudi enega svakog Rudolfa Trdina v La Salle, Ill. Naj sveti pokojnemu večna luč in naj se mirno spočije od svojega dela v hladni zemlji. Bog mu budi plačnik za vsa njegova šte-

vna dobra dela. — Ko sem pred 10 leti odhajal iz starega kraja v Ameriko, mi je še podal roko v slovo. Ne on ne jaz nisva takrat slutila, da si zadnjič segava v roke, tako mi je pravil Tone Gardin in globoko vzduhnil. Z njim žaluje za pokojnem tudi njegova soprona Frances. — Čudna so pota življenja.

Naročnik.

SV. MISIJON V DENVERJU

Denver, Colo.

Slovencem in Hrvatom v Denverju in okolici se nazajna, da bomo imeli v naši fari Kraljica sv. Rožnega venca sv. misijona, katerega bo vodil Rev. John Oman iz Cleveland, O. Sv. misijon se začne v ponedeljek 19. marca, ravno na dan praznika sv. Jožefa, in bo trajal celo teden. Sklep sv. misijona bo pa v nedeljo 25. marca zvečer, na praznik Oznanjenja Marije Device. — Za časa sv. misijona bodo sv. maše prva ob pol šestih (5:30) in druga ob 9. uri. Večerne pobožnosti bodo ob pol osmih (7:30) zvečer. Misijonski govor bodo v slovenskem in angleškem jeziku. Prosijo se vsi farani in fa-

vanklje na njih grobeh, a dra-

ga mama in oče in drugi,

ki so morali takoj zgodaj od nas,

ker vas je končala kruta vojna,

jih več ne boste videli, kakor

ne boste videli nas in mi ne vas.

— Žalostne so take misli, a tolaži

nas zavest, da smo tudi mi

enaki poti za vami, eni po

prej, drugi pozneje.

Ravno ko to pišem, pride k

meni sosed Anton Gardin z

Oglesby, s prve ceste in mi

jaka pove, da je vedno iz-

gubil nad vse ljubljenega očeta

Andrej Gardina v starem kraju.

Umrl je namreč dne 2. februarja.

— Doma je bil iz Loga pod Svetimgoro pri Litiji in zapušča pet sinov in pet hčera, od katerih so trije sinovi v starem kraju, eden v Franciji in eden v Ameriki. Dalje zapušča pokojni tudi enega svakog Rudolfa Trdina v La Salle, Ill. Naj sveti pokojnemu večna luč in naj se mirno spočije od svojega dela v hladni zemlji. Bog mu budi plačnik za vsa njegova šte-

dite v času sv. misijona k sv. pi k očetu ter mu pove: Vaša hčerka je pa zares srčna. — Zakaj, pravi oč. G. župnik pa mu pove, kako me je vprašal, če se kaj mrtvih bojim, in da sem rekla da nis, ker jih nisem nič napravila in tudi oni meni ne smejo nič. Vsi so se temu smejali in seveda jaz tudi.

Ker je Tone s hriba nekaj v zadnjem času omenil o Kleku, bom pa še jaz eno povedala. Ko smo enkrat na tisti njivi, o kateri sem ravno povedala, orli, je zopet prišel k nam g. župnik.

G. Pavlakovich, tajnik cerkve.

BLAGOPOKJNEMU G. ŽUPNIKU JOŽEFU ROME V SPOMIN

Pueblo, Colo.

Umrl je mož, ne, ni umrl, oči začasno je zaprl.

Vedno in vedno se spominjam pok. g. župnika Jožefu Rome v njegove besede mi še vedno odmevajo v srcu, da se mi zdi, kakor da slišim njegov glas. Prav tako se mi zdi, da ga slišim, kakor sem ga poznala. G. župnik je bil goreč pridigar, mil spovednik, zelo natančen v svojem poklicu. V družbi vesel v včasih trdi šaljiv. Včasih so rekle, da je bili tudi oster, zlasti smo se ga bali otroci, ko je prišel v šolo. Vse klopi je naenkrat obšel s svojimi očimi in takoj opazil, če je bil vsak na svojem mestu ali ne. Vselej nam je tudi dejal, da moramo biti tako mirni in tiki, da bi se moral slišati šivanka, če bi slučajno padla na tla — in smo bili. Pa smo se tudi kaj naučili. Posebno jaz sem bila pridna, ker sem se bala, da bi g. župnik očet povedal v tem še čolo. — Toda je bil še tam, pa so mu drugi pripovedovali, ki so bili bližu, da je gora Klek nepristopna. Od vseh strani so navpične stene in na eni strani je reka Kolpa in če hoče kdo na goro, ne more drugače gori, kakor da zleti. Tako imajo tudis copernice neko mast, da si žno metle mažejo in potem zletijo gori. (Saj imajo tudi amerikanske copernice metlo, to sem že videla na marsikalskih slikah, samo ne vem, kje imajo svoj Klek. Če kdo ve, naj mi pove.) — Vrh gore je pa lepa ravna in trata, po kateri plešejo in norijo copernice (ljudje so rekle, da so videli, kako so lučke skakale sem ter tja, pa so bile menda le kresnice) — in svoje orgije počno. Ko se pa naveličajo, se pa poskrijojo po duplinah in pečinah ter ližejo med. Pa pravijo, veste, da je še stara trta rodila in je bilo dobiti dobrega vina za vsako pijačo, so ljudje večkrat videli copernice in strahove. Odkar je pa stara trta usahlila in nova ne rodi toliko, so pa tudi copernice in strahovi izginili, med na Kleku je pa le ostal. Enkrat je roj čebel gori priletel in se ustavljal ter v dupinah prezimel, po letu pa nabiral med. Tako je šlo leto za leto, morda že sto let, in tudi čebel je bilo vedno več in seveda tudi vedno več medu. Ker tega nihče ni pobiral, ker ni mogel do nje, se ga je sčasoma nagromnil ogromne množine. Poleti, ko solne pripeka in se skalne razgrajejo, se pa začne med to piti in se cedi po pečinah dolji v reko Krko. Tako pravijo, da je še voda iz Kolpe sladka temu, ki jo pije. — To sem se spomnila na g. župnika in napisala. Lahko bi pa napisala še mnogo drugih reči, pa naj bo dovolj. Vem, da vas je več, ki vas je omenjeni g. župnik kr-

Naj napišem par spominov na one dni. — Tam poleg pokopališča smo imeli veliko njivo, ki se je popolnoma vpirala v pokopališki zid. Kadar smo mi na tej njivi delali, je g. župnik, če je le kaj časa imel, prišel k nam in se z očetom pogovarjal. Jaz sem pa večkrat na zidu sedela in se ozirala po pokopališču, ker sem slišala, da pridejo mrtvi nazaj, zato sem še bolj upirala svoje poglede zlasti na kak sveži grob, če se bo kaj zemlja zganila, da se bo smrt pokazala, pa se ni. Ko sem tam zopet enkrat na zidu sedela, pride g. župnik mimo in me vpraša, če se kaj mrtvih bojim, nakar sem mu odgovorila, da ne, ker da jim jaz nisem nič hudega napravila, zato tudi oni meni ne smejo nič škoditi. Nato gre g. župnik dalje in sto-

Naj napišem par spominov na one dni. — Tam poleg pokopališča smo imeli veliko njivo, ki se je popolnoma vpirala v pokopališki zid. Kadar smo mi na tej njivi delali, je g. župnik, če je le kaj časa imel, prišel k nam in se z očetom pogovarjal. Jaz sem pa večkrat na zidu sedela in se ozirala po pokopališču, ker sem slišala, da pridejo mrtvi nazaj, zato sem še bolj upirala svoje poglede zlasti na kak sve

Črni križ pri Hrastovcu

ZGODOVINSKA
POVEST
Dr. O. I.

Kakor je bil prej brezbožen, tako je postal sedaj ponisen, zahajač je pridno v cerkev. Poskusil je tudi že marsikaj, da bi ozdravel, a bilo je vse zaston. Slišal pa je o novi kapelici in o čudežih, ki se tam godijo. Podal se je tedaj v spremstvu svoje matere na pot v Radehovo na dom Kolomana Šef, ki je bil ravno namenjen iti v kapelico. Ko mu je slepec razložil, nasvetoval mu je Šef, naj se zaobljuji k božjem grobu ter daruje telico.

Mati, ki je ljubila sina nad vse, je takoj vse obljubila. Šef je položil roke na slepčeve oči ter mrmral neke besede, nato oba odpustil z navodilom, da naj uporablja gotova sredstva, katera je natančno naštrel. V osmih dneh se naj zopet javita. To se je tudi zgodilo in glej čudo, Gregor Sindler je videl vedno bolj in bolj in ko je minulo pol leta, je bil čisto zdrav. Kako veselje je seve imela Šindlerjeva mati, si lahko vsak misli, najboljše pa je imel Šef, ki je sprejel zraven lepo rejene telice še obilo drugih darov.

In glas o čudodelni kapelici božjega groba je šel še dalje. A pravo je šele prišlo.

Sin posestnika Ožboltka Lukašič iz Zamarkove, Martin, se je nekoč pri prekopavanju zemlje močno prehladil. Dobival je živčne napade vedno bolj in bolj, nekaterikrat je bležal kar mrtev. Nobeno zdravilo ni pomagalo. Po uporabi vseh domaćir zdravil in vseh mogočih poskusov z različnimi molitvami, ki so v stanu pregnati bolezen, se starši niso vedeli obrniti že do nikogar več.

Bolezen je postajala vedno hujša. Ze nekaj dni so vili silni krči ubogega Martina, stokal je v močnih bolečinah, toda pomoči ni bilo. V obupnosti sta stala starša, ki sta imela sicer obilno premoženje, ob postelji edinega sina. Protijutru na dan sv. Martina pa je postal Martin po velikih bolečinah čisto trd, ni pomagalo nobeno drgovanje, bolnik je ležal v postelji kakor mrtev. Sreča ni več bilo in na obrazu je nastala posebna bledoba, kakor pri mrljcu. Tudi pero, nastavljen pod nos, se ni ganilo, znamenje, da ni več življenja v telesu. Pripravili so vse, da položijo mrlja na mrtvaški oder. Oče se je postal v trg, da naznani župniku smrtni slučaj in odredi vse za pogreb.

Ko koraka ves zgubljen in potr po potu skoz Crni let, sreča ga Ivan Serk iz Navarde. Slišal je, da je Lukašičev sin nevarno zbolel. Zato takoj vpraša, kako mu je. Ko pa stopijo Lukašičev solze v oko in zamahne z roko, kakor bi hotel pokazati, da je sin mrtev, stopi Serk bliže, prime Lukašica za roko in pravi:

"Ne obupaj, dragi sosed, še je pomoč."

Lukašič pogleda pozorno Serka, katerega je pozanal kot resnega, vernega moža.

"Če je človek mrtev, ni več dosti pomoći," reče Lukašič z zategnjениm glasom in hoče iti dalje.

"Čakaj no, da ti nekaj povem, hvaležen mi boš."

Ogovorjeni obstoji in gleda sosed, kakor bi hotel reči: sin je mrtev, obudit ga ne moreš.

"Vidiš, dragi sosed," povzame besedo Serk, "jaz sem bil tudi hudo bolan, že dolgo sem imel bolečine v želodcu, pri vseh ljudeh sem bil, ki zdravijo ljudi, a vse skupaj ni pomagalo niti, spil sem toliko zdravil, da bi lahko gnala tri dni mlinško kolo. Nekega dne, ko sem bil že čisto obupan, pride k meni sosedova Micička, zelo počasna ženska ter mi pripoveduje, da pomaga Koloman Šef iz Radehov vsekemu, kdor se do njega obrne. Storil sem tako — šel sem takoj drugi dan k njemu, povedal mu vse, nakar

Tri plošče
ki jih priporočamo za
Velikonoč

VIKTOR

Plošča št. 23005

"ZA VELIKONOČNO NEDELJO" — 1. in

2. del. — Rekordirali "Adrija" pevci.

Stane 75c.

Plošča št. 23008

"POD DVOJNIM ORLOM" — "DUNAJ OSTANE DUNAJ", dve koračnici.

Stane 75c.

Knjigarna

Amerikanski Slovenec

Plošča št. 25130

"VELIKONOČNA" — 1. in 2. del, moški in ženski glasovi.

Stane 75c.

COLUMBIA

demonstrati. Sam policijski načelnik se je ustrelil radi tega, ker ga je slepar potegnil v grozno zmedo. Zapleteni in zamazani so s tem škandolom še mnogi drugi. Tako je ta prevaram oškodoval celo državi in ji povzročil toliko gorja. In zakaj? Kaj ima sedaj od tega? Čuden tip, vražji tip...

IZGUBLJENO MESTO NAŠLI

Pariz, Francija. — Iz Arabije sta dva raziskovalca poslala poročilo, da se jima je posrečilo najti bogato starodavno mesto kraljice iz Sabe, o kateri se beret v sv. pismu, da je obiskala kralja Salomona in mu prinesla dragocena darila. Mesto je moralo biti ob tedanjem času nad vse cvečoče, dasi je ležalo sredi puščave. Vsled sporja med posameznimi rodovimi pa je postal mesto zapuščeno in sčasoma ga je pokril puščavski pesek. Oba raziskovalca sta napravila nevaren polet preko puščave in pri tem iz zraka opazila ostanke mesta, ki so sledili iznad peska.

In kako sta znala pridobiti oblastvene organe! Raznim poslancem sta jih poklanjala v dar, raznim načelnikom raznih departmov, kratko, injektila sta vse francosko uradništvo koruptno poželjivost. Stvar je šla tako daleč, da je Staviski preslepl številne ugledne ljudi, ki so bili na visokih državnih položajih. Kralja ga je sama policija, sodišča itd., vse je imel podkupljeno.

— Da, v poljubni delavnici.

— Torej je stvar v redu: delavnice v predmetju, pisarna v sredini mesta, velika tvrdka, dobra reprezentacija, — za vse bo treba okrog 20,000 frankov. Jih imate?

— Nimam, pač jih pa lahko preskrbam.

— Dobro. Te delnice položi-

va potem kot prispevki v veliko družbo za izvoz in uvoz ne-

cesa, kar nama še pride na mi-

sel: film, radio — to so take-

stvari. To skrb prevzamem jaz.

Torej skleneva zvezo? Postav-

im vas za ravnatelja.

Staviski in Himmel sta si se-

gla v roke. Staviski se je obve-

zal, da kupi izum, preskrbi de-

nar in najde lokal, vse drugo

pa opravi Mr. Himmel.

— Dobro, — je zaključil A-

merican zgodovinski pogovor.

— A kaj je prav za prav ta

vaš mitry . . . matry . . . ka-

ko se že imenuje . . . kaj je to?

— Matryscope je naprava, ki

se z njom povsem zanesljivo u-

gotovi nosečnost.

— Fiii . . . — je zaživžgal

Mr. Himmel. — Saša, ti imaš

talent. Fant, iz tebe bo še ne-

kaj!

*

V družbi tega zvitega izrael-

skega goljufa so začele rasti

razne milijonske korporacije.

Za milijone in milijone delnic

bitih med policijo, vojaštvom in

v samotno ječo.

Tam so ga prijeli stražniki, ki

so mu najprej povedali, da se je

pri vrtanju luknje zmotil za bo-

rih 10 cm. Če bi napravil luknjo

za 10 cm bolj proti strani, bi

imel izhod naravnost na odprt

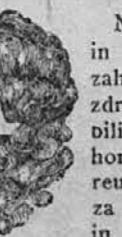
morje, ki bi mu bilo znabiti o-

mogočilo beg v svobodo. Tako pa

je nastopil pot iz skupne celice

v samotno ječo.

POZOR!

Na toče Slovenske in Hrvatov se mi je zahvalilo za moja zdravila, katera so rabilo z najboljšim uspehom, kakor za laste, reumatizem, ranec, in za vse druge kožne in notranje bolezni.

Mnogi mi pišejo, da je moj brezplačni vreden za bolnega človeka nad \$500. — Zaradi tega je potrebno, da vsak takoj piše po moj brezplačni enik za moja REGISTRIRANA in GARANTIRANA ZDRAVILA.

JAKOB WAHČIĆ,

1436 E. 95th St. Cleveland, Ohio

NIKOLI NISEM VERJEL V OGLASE V MOJEM ŽIVLJENJU — TODA ZDAJ SEM OZDRAVLJEN

Tako je reklo Mike Lover, stari džatatelj, ki je eden tistih britnih mož, ki hočajo vse vseči in vseči nečesar. Delal je v jedrili, ki je bil v starega kraja pred dvema letoma s avtocesti otoči. Poleg družine je Marja zadrževala osem borderjev, kajti hotel je hitro napravil denar in se vrnil. Sest mesec je šel dobro in Mike je vlagal v hotel. Teden kasneje se je pridelo Marja in zeločela in eden iz boljih hotelov, to je v drugo v trditvi id. Iz vsake prisne bolni. Niso mogli vedeti, kaj si je. Mike je bil ves zbesen, kajti čutil je, da bo svojo ženo. Imel pa je dobre prijatelje, ki mu dostikrali dal kaj svet. Mike je seveda vključil v svojim usluženjem, kajti je bil od neke trakulje, ki je bila vredna 1000 dolarjev. Nekaj dne je pa prijatelj Edmund postal po neko zdravilo, ki je bilo oglašano v listih, kajti bil je prepričan, da ima Marija trakuljo. Ko je zdravilo prito, ga je Marija jemala na skrivajo, toda povedala pa so Miketu, ki je bil od neke trakulje, ki je bila vredna 1000 dolarjev. Edmund je postal zelo zoper, da je dobil zdravilo v časopisu. Zdaj je od svoje neverjetnosti popolnoma ozdravljen. Marija se hitro zdravje boljša in bo kmalu iskuš zgodovinilla.

Na tisoč mož, kdo so otrok, ki so bolni, sa nujno želijo za mnoge druge bolezni, ko pa jih nečesar nesnažen. Sledno snemajo ne so izločki delov tega zdravila. Opominjam, da je to izločki delov tega zdravila. Toda pošljite po dnevni kurzu, računajoč po ceni istega dne, ko denar prejmem.

VČERAJ SO BILE NAŠE CENE:

Dinarji:	Za izplačila v dolarjih:
Za \$ 2.70.....	100 Din Za \$ 5.00 pošljite..... \$ 5.75
Za \$ 5.00.....	200 Din Za \$ 10.00 pošljite..... \$ 10.85
Za \$ 10.00.....	400 Din Za \$ 15.00 pošljite..... \$ 16.00
Za \$ 12.25.....	500 Din Za \$ 25.00 pošljite..... \$ 26.00
Za \$ 24.00.....	1000 Din Za \$ 40.00 pošljite..... \$ 41.25

Vsa pisma in pošiljatve naslovite na:

JOHN JERICH

(V pisarni Amerikanskega Slovenca)

1849 W. CERMACK RD.

CHICAGO, ILLINOIS

ČISTO MLEKO ZA VAŠE ZDRAVJE, ZA VAŠE OTROKE IN ZA CELO DRUŽINO,

— iz —

Wencel's Dairy Products

2380-82 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois

Telefon Monroe 3673

Na razpolago vam za vaše zdravje v vseh novih modernih svetlih mlekarških prostorih.

SLOVENCIM IN HRVATOM

za popravo električne in vodovodnih cevi po zelo nizki ceni se priporoča Martin Vuksinič, izvezban elektrik in plumber. — Naslov: 9758 Ave. J. Telef. Regent 0209, So. Chicago, Ill.

(Continued from page 3.)
talk your friends into coming. These tickets can be secured from Sister Helen Miroslavich or myself. The officers appreciate whatever help you may give them as the mere payment of your dues is not sufficient to cover the expense that the lodge contracts throughout the year. The lodge expenses are of no fault of any officer or member but we wish to keep up our social and fraternal spirit as we have in the past. But most important of all is for you to attend this Carnaval